

Föreningsföreträdarens ansvarighet

Thomas Karlsson, Skattejurist på RF Juridik, har skrivit en artikel om föreningsföreträdarens ansvarighet med anledning av ett aktuellt fall 2003.

På senare tid har förtroendevaldas och andra föreningsfunktionärers ansvar för sina föreningars åtaganden m m återigen kommit i fokus. Denna gång nåddes vi på RF-juridik av uppgifter från massmedia om att ishockeyföreningen IF Björklövens valberedning drabbats av att de tidigare utvalda kandidaterna till styrelsen omprövat sitt beslut att kandidera. Anledningen uppgavs vara den insikt man fått till följd av det personliga ansvar som görs gällande mot ishockeyledaren Curre Lundmark och några förtroendevalda ledare i den forna föreningen Västerås IK.

Härefter nåddes vi av många telefonsamtal och e-mail med den gemensamma nämnaren "föreningsledarens ansvar". Av denna anledning har vi funnit att det – återigen – finns ett behov av "riktig" information i ämnet.

Företrädare för en ideell förening är normalt antingen förtroendevalda styrelseledamöter eller anställda/uppdragstagare. T ex tillhörde den nämnde Curre Lundmark den senare kategorin, då han var anställd som s k klubbdirektör.

"Om den gamla styrelsen lämnar handlingar efter sig som visar att klubben gått fem miljoner back, och det senare dyker upp handlingar som visar att det fattas ytterligare tio miljoner, är det väl konstigt om den nya styrelsen får ta ansvaret för det?", var en fråga som ställdes.

SVARET ÄR att ledamöterna i den nyvalda styrelsen givetvis inte kan göras ansvariga – varken internt i föreningen, eller externt mot borgenärer etc – för något som inträffat under tid då man inte varit förtroendevald. Däremot ärver ju den nyvalda föreningen det tunga ansvaret att försöka få ordning på det ekonomiska kaoset.

Är situationen så illa att man inser att föreningen är på obestånd – d v s att föreningen inte längre kan betala sina skulder i den takt de förfaller till betalning, och oförmågan inte är tillfällig – handlar det egentligen om att styrelsen begär föreningen i likvidation (konkurs). Görs inte det kan man förenklat påstå att alla beslut av ekonomisk art som fattas efter obeståndstidpunktens inträde medför ett personligt betalningsansvar för den/de som deltar i sådana beslut. Att i ett sådant läge sitta med armarna i kors och skylla rådande situation på den/de tidigare styrelsekonstellationerna, hjälper i ett sådant fall inte. Men märk dock att ansvarig blir dessa enbart för därefter ingångna avtal och åtaganden.

"Folk vågar ju snart inte gå in i föreningslivet när de riskerar att bli åtalade för t ex skattebrott som andra begått", påstods det.

Svaret är även här att man givetvis inte kan göras ansvarig för något man själv inte medverkat till. Således kan aldrig en nyvald styrelseledamot göras ansvarig för t ex skattebrottslighet begånget av tidigare ledamöter.

Motsvarande gäller för en som varit styrelseledamot under tid då sådan brottslighet begåtts, men denne inte kan överbevisas om att han kände till – eller borde ha känt till – att sådan brottslighet försiggick inom ramen för föreningens verksamhet.

Med dessa utgångspunkter hoppas jag att det är klargjort att man inte kan "ärva" ett eventuellt personligt ansvar – varken straff- eller skadeståndsrättsligt, eller ett personligt betalningsansvar för skatter och avgifter – för vad som tidigare skett inom föreningen.

Det är för övrigt sällan – enligt vår kännedom – som ett personligt ansvar gjorts gällande mot föreningsföreträdare inom idrotten över huvud taget. Åtal och fällande domar avseende begången brottslighet är lyckligtvis inte vanligt men har förekommit, främst avseende skattebrottslighet.

Däremot har skattemyndigheterna övervägt att använda sig av det s k "företrädaransvaret" för skatter och avgifter som undanhållits/redovisats felaktigt av föreningen. Västerås IK är ett av dessa exempel. Ett sådant personligt betalningsansvar för föreningens skatter och avgifter kan givetvis också bara utkrävas av en enskild företrädare för tid varunder den felaktiga redovisningen genomförts och vederbörande varit företrädare. Ofta görs ett sådant personligt betalningsansvar solidariskt gällande mot flera i styrelsen och/eller andra företrädare. SkM har möjligheten att utkräva hela det av domstol utdömda beloppet av en enda – eller ett fåtal – av de ansvariga, och sedan lämna problemet till denna att försöka driva in delbetalningar från övriga ansvariga.

VÅRT RÅD har genom åren varit tydligt och entydigt: Vad ni än gör i en ekonomisk krissituation, se till att betala föreningens skatter och avgifter efter bästa förmåga. Vi hoppas att de i beslutet deltagande är medvetna om risken för att i slutändan få ta upp den egna plånboken och betala föreningens skatte- och avgiftsskulder. Om så inte sker är ju i princip enda möjligheten att få ersättning för dessa utlägg att föreningens ekonomi tillåter detta i framtiden. Går föreningen t ex i konkurs är pengarna definitivt förlorade. Vi vill också understryka att ett borgensåtagande för ett föreningslån regelmässigt är personligt och solidariskt. Tro alltså inte att ett borgensåtagande upphör den dag du lämnar ditt styrelseuppdrag, respektive att du ärver ett sådant i o m att du inträder i styrelsesekretsen.

Avslutningsvis bör understrykas att denna information inte är given i syfte att avskräcka från att åta sig förtroendeuppdrag inom idrotten. Tvärtom har vi uppfattningen att nyrekryteringen underlättas genom att det klargörs vilket ansvar man i så fall åtar sig, respektive vet vad man ska – respektive inte ska – fatta för beslut i skarpt ekonomiskt läge.

Thomas Karlsson
Skattejurist, RF Juridik